هنر

گفت‌وگو با علیرضا گلدوزیان ۱۴

پایانی بر جنبش هنر مدرن ۱۴

دردسرهای نوشتن ۱۵

انسانی شایسته توجه و احترام ۱۵

سینما و ادبیات

سه فیلم به روایت سایت اندساند ۱۶

این فقط یک کمد نیست ۱۶

نویسنده ابرها و بادها ۱۷

روز رستاخیز ۱۷

اندیشه و تاریخ

دشواری‌های تصمیم گیری ۱۸

ذوق موسیقایی بورژوازی سرافراز ۱۸

تاریخ صفویه ۱۹

ناصرالدین شاه در اردوی سلطانیه ۱۹

مشروطه

صدای پای استبداد از چکمه‌های سردار سپه ۲۰

اصول اساسی و بنیادی یک حزب ۲۰

رسانه

آن لاین

طرح جامعی برای خبرگزاری‌های دولتی و غیردولتی تهیه می‌شود

ایسنا: در جلسه کمیسیون فرهنگی طرح خبرگزاری های غیردولتی در دستور کار قرار گرفت. حجت‌الاسلام سید محمدرضا میرتاج الدینی نایب رئیس کمیسیون فرهنگی به خبرنگاران گفت: در این جلسه پس از بحث و بررسی طرح خبرگزاری های غیردولتی قرار شد، طرح جامعی برای خبرگزاری های دولتی و خبرگزاری های غیردولتی تهیه شود. وی ادامه داد: پس از بررسی ها به این نتیجه رسیدیم که دلیلی ندارد خبرگزاری های دولتی را استثنا کنیم، چرا که فقط یک خبرگزاری دولتی وجود ندارد و وزارتخانه ها هم گاهی خبرگزاری تاسیس می کنند. همچنین سید محمود حسینی دولت آبادی مخبر کمیسیون فرهنگی در جمع خبرنگاران گفت: در جلسه امروز با دعوت از دستگاه های اجرایی (مدیرکل مطبوعاتی وزارت ارشاد، مسئولان صداوسیما و مرکز پژوهش های مجلس، وزارت اطلاعات و کمیسیون برنامه و بودجه) کلیات طرح تاسیس خبرگزاری های غیردولتی مورد بحث قرار گرفت که دستگاه های اجرایی با کلیات این طرح موافق بودند. وی ادامه داد: مسئولان دستگاه های اجرایی با کلمه «تاسیس» در عنوان این طرح موافق نبودند و قرار شد این دستگاه ها پیشنهادات خود را درخصوص خبرگزاری های دولتی و غیردولتی ارائه کنند. مخبر کمیسیون فرهنگی یادآور شد: نظر دستگاه های دولتی نیز این بود که باید قانون مدون برای خبرگزاری های دولتی و غیردولتی تهیه شود که این بررسی به جلسات بعدی و ارائه پیشنهادات موکول شد. دولت آبادی ادامه داد: در جلسه امروز همچنین ادامه بررسی لایحه جامع خدمات رسانی به ایثار گران در دستور کار قرار گرفت. وی یادآور شد: طرح اصلاح ماده ۱۸۸ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری مورد بررسی قرار گرفت و عیناً تصویب شد. مخبر کمیسیون فرهنگی گفت: طرح حمایت از حقوق و مسئولیت زنان در عرصه های داخلی و بین المللی مورد بحث قرار گرفت و پس از اصلاح تبصره آن به تصویب رسید.

نگاهی دوباره به سیزدهمین نمایشگاه مطبوعات

زیر سایه «برادر بزرگه»

علی اکبر قزوینی

اولین چیزی که به چشم می آید جای سالن ها است، در دورترین نقطه از مرکز، با محوطه ای که از فرط رها شدن و نبود همه آن چیزهایی که به پیاده روهای نمایشگاه کتاب رونق می دهد (جایگاه های فروش ساندویچ، بستنی، نوشیدنی، آب معدنی و . . .)، بیش از هر چیز تصویر یک «حیاط خلوت» را تداعی می کند. اینجا نمایشگاه مطبوعات است که از ۱۴ تا ۲۲ اردیبهشت سیزدهمین دوره اش برگزار شد. از میان همه آنچه که می توان به حوزه مطبوعات مربوطشان دانست (از روزنامه و مجله گرفته تا خبرگزاری ها)، تنها آنهایی که در سالن شماره ۳۵ مستقر بودند جای به نسبت بهتری داشتند و از این رهگذر شاید توانستند رهگذران بیشتری را به خود بخوانند. اما نیک اگر بنگریم، حکایت همان حکایت تکراری بود؛ انبوهی از غرفه های چیده شده در کنار هم که جز ترتیب الفبایی و بعضاً در نظر گرفتن بعضی عوامل مشابهت، کمتر می شد قرابتی میان شان یافت یا برای یافتن یک نشریه خاص، سریع و بی سردرگمی به نتیجه رسید. برای نمونه، دو نشریه علمی و یک نشریه مربوط به علوم انتظامی (که قاعدتاً مخاطبان خاص دارد)، در حلقه چندین نشریه عامه پسند قرار گرفته بودند و غرفه داران آنها اغلب با حسرت به بازدیدکنندگان پر تعداد این نشریات (که به بهانه های مختلف، از عکس هنرپیشه ها گرفته تا سی دی های مجانی و حرف های آنچنانی جلوی آنها صف می کشیدند) نگاه می کردند و یک هورت چای احتمالاً کهنه دم سر می کشیدند با آهی از سر حسرت!

نقشه های چسبانده شده به دیوار ورودی سالن ها هم گویا نبود. نام بعضی نشریاتی را که در همان سالن غرفه داشتند نمی شد در این نقشه ها یافت و غیر از آن، بدون سر زدن به همه چهار سالن مطبوعات کمتر امکان داشت که بتوان از جای یک غرفه از پیش در نظر گرفته شده آگاه شد. این گونه بود که خیلی ها در گذر گردشگرانه خود از گذرگاه های موکت شده میان غرفه ها، ناگهان به نام نشریه ای برمی خوردند که یا سابقه ذهنی از آن داشتند (و بنابراین با حسی نوستالژیک از آن یاد می کردند: «وای! شما هنوز هم هستید؟ من اون وقت ها که دبیرستانی بودم مجله تون رو می خوندم!») یا برایشان جالب بود که نشریه ای با این مشخصات (مثل برخی نشریات مختص مد و لباس های زنان) چند سالی است که منتشر می شود و آنها خبری از آن نداشته اند. یک نگاه اجمالی به این فرآیند، عاملی به نام «شانس» (هم به مفهوم ریاضی و هم به هر مفهوم دیگری که دوست دارید) را وارد ماجرا می کند که فاکتورهای مختلفی از جمله «میزان نیروی باقی مانده در پای گردشگران فرهنگی بازدیدکننده از سالن های بزرگ، پر تعداد و پراکنده در محوطه وسیع نمایشگاه بین المللی»، در آن دخیل هستند. اگر از این جمله طولانی و نفسگیر چیزی نفهمیدید ایرادی ندارد، احتمالاً اینشتین هم که با فیگورهای مختلف (خندان، متفکر، کاریکاتوری! و . . .) در نمایشگاه حضور داشت، حوصله رمزگشایی چنین جمله هایی را ندارد. ساده اش می شود این که نشریه ای که با هزار زحمت و دردسر غرفه ای اجاره کرده و آن را آراسته و نفراتی را در آن کاشته برای پاسخگویی به مراجعان، معلوم نیست چند درصد موفق شود با مخاطبان واقعی (بالفعل، بالقوه) خود رودررو شود، چون همه چیز «شانسی» است: شاید آقا یا خانم ایکس که دوست دارد دست اندرکاران نشریه محبوبش را از نزدیک ببیند به نمایشگاه کتاب بیاید شاید نیاید، اگر به نمایشگاه کتاب بیاید شاید حس وحال سر زدن به سالن های مطبوعات را هم داشته باشد شاید نداشته باشد، شاید این آقا یا خانم بتواند همه سالن ها را ببیند شاید نتواند، و حتی اگر همه سالن ها را ببیند شاید اتفاقی به غرفه نشریه موردنظرش برسد شاید نرسد (چون اصلاً نمی داند نشریه اش در نمایشگاه حضور دارد یا نه)، و تازه ممکن است به هزار و یک دلیل مثل سردرگم شدن در «ماز»های میان غرفه ها هرگز از برابر غرفه موردنظر عبور نکند (و اصلاً شاید عبور هم بکند ولی تا بیاید اطلاعات دریافتی از نام نوشته شده بر بالای غرفه را پردازش کند و متوجه شود اینجا همان جایی است که دنبالش بوده، هوای گرم و غبار برخاسته از کف سالن [که اتفاقاً در ترکیب با پرتوهای رنگ پریده خورشید که از پنجره های خاک گرفته به داخل می تابند، حالتی مه آلود و سرفه آور! و البته ملالت بار به سالن ها می دهد] و حرکت مداوم و متراکم جمعیت، اجازه این کار را هم به او ندهد). انجام بعضی کارهای لابد بیهوده و سوسول مآبانه مثل چاپ کاتالوگ راهنمای غرفه ها/ سالن ها و احتمالاً بی حاصل تر از همه اینها آوردن این اطلاعات در وب سایت چشم نواز و روح افزای! نمایشگاه، می تواند درصد شانس را کم و احتمال به هدف زدن را بالا ببرد. اما به قول ظریفی «اینجا ایران است، صدای ما را از تهران می شنوید» و بنابراین باید منتظر باشیم تا همه چیز در دقیقه نود (آن هم نشد وقت اضافه را که ازمان نگرفته اند!) انجام شود و به شیوه هایی محیرالعقول همراه با مقادیر معتنابهی سورپرایز و شگفتی. مثل آن روزنامه ای که اول قهر می کند تا بعداً نازش را بکشند و بیاید. مثل آن انجمن هایی که همه در همسایگی هم قرار است یک کارهایی بکنند و از یک چیزهایی دفاع بکنند اما در اولین روز، غرفه هایشان پر از صندلی های خالی است. مثل آن مجله ای که خواجه حافظ شیرازی هم دیگر فهمیده هر سال جلوی غرفه اش چه غلغله ای است، اما بدترین جای سالن و یک گوشه تنگ و خفه را به آن می دهند تا ملت درهم بلولند و عرق کنند و توی دلشان . . . لابد «احسنت» بگویند به این همه «تمهیدات»!

عکس: فارس

■ ■ ■

تا جایی که خاطر یاری می کند، نمایشگاه مطبوعات همیشه زیر سایه «برادر بزرگه» یا همان نمایشگاه کتاب بوده است، مثل یک طفیلی یا موجودی که مستقلاً امکان حیات ندارد. با این که از یک منظر هر دو این نمایشگاه ها از یک جنس و گونه هستند، اما لزومی ندارد که با هم برگزار شوند. چرا که اگر دلیل برگزاری همزمان آنها این باشد که هر دو با نوشتن، انتشار و اطلاع رسانی سروکار دارند، نمایشگاه تجهیزات چاپ را هم (مثلاً) می توان به این بهانه همراه آنها برگزار کرد. باید این باور که رسانه ها هویتی مستقل دارند و بر همین مبنا می توان (و باید) یک نمایشگاه تخصصی، بزرگ و باشکوه را به آنها اختصاص داد، نهادینه شود. این سال ها نمایشگاه مطبوعات پذیرای آدم هایی بوده که اغلب برای دیدن و خریدن کتاب ها رهسپار محدوده مجاور بزرگراه چمران بوده اند و به این بهانه سرکی هم به سالن های دورافتاده در حیاط پشتی کشیده اند. نمایشگاه مطبوعات گرچه در همین اندازه هم کارکردهای مفیدی داشته، آشنایی های تازه را باعث شده، مشترکان قابل توجهی را نصیب نشریات کرده و امکان رویارویی بی واسطه مخاطبان را با صاحبان نشریات و قلم زنان آنها فراهم آورده، اما کاستی هایش آنقدر هست که فاصله میان «آنچه هست» و «آنچه می تواند/ باید باشد» را همچنان گسترده نگه دارد. آیا برادر بزرگه ۱۹ ساله اجازه خواهد داد برادر کوچک تر ۱۳ ساله اش دیگر راه خودش را برود؟ پاسخ این سئوال را تنها زمان می داند.

خبرها

نخستین جشنواره مطبوعات و خبرگزاری‌های حوزه مالیات

نخستین جشنواره مطبوعات و خبرگزاری ها در حوزه مالیات همزمان با هفته مالیات در کشور برگزار می شود. محمد متین- دبیر نخستین جشنواره مطبوعات و خبرگزاری ها در حوزه مالیات- دیروز در جمع خبرنگاران با اعلام این مطلب افزود: سازمان امور مالیاتی کشور یک رشته اقدامات برای ارتقای فرهنگ مالیاتی و تغییر و بهینه سازی نگاه مردم به این مقوله در دست انجام دارد که نخستین برنامه، برگزاری جشنواره مطبوعات و خبرگزاری ها در حوزه مالیات است. او اظهار کرد: سازمان امور مالیاتی کشور می خواهد بگوید که مالیات باج و خراج دولتی نیست که بخواهد با اتکا به ابزارهای قهری و بدون رضایت از مردم دریافت شود بلکه هزینه مشارکت مردم در ساختن کشور است و هر قدر بیشتر باشد کشور بهتر و سریع تر ساخته می شود. وی خاطرنشان کرد: در این راستا قرار شده است فرهنگ سازی مالیاتی به طور جدی در دستور کار قرار گیرد و بسیاری از نهادها و وزارتخانه ها در این راستا همکاری خواهند کرد. او از تشکیل جلسه سردبیران مطبوعات و خبرگزاری های کشور در آینده نزدیک خبر داد و گفت: با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار است نشستی با مسئولان مطبوعاتی کشور و رئیس کل سازمان امور مالیاتی تشکیل شود تا ریزه کاری های بحث مالیات مورد تبادل نظر قرار گرفته و برای بهبود آن برنامه ریزی شود. همچنین مجید رضائیان- رئیس هیات داوران نخستین جشنواره مطبوعات و خبرگزاری ها در حوزه مالیات- نیز با تشریح برنامه های این جشنواره گفت: این برای نخستین بار است که جشنواره ای چنین تخصصی در بحث مالیات در کشور برگزار شده و از ظرفیت های رسانه ای برای حل مسائل ملی در بحث مالیات استفاده می شود. او افزود: در این جشنواره در رشته خبر، گزارش خبری، تیتر، گفت وگو، گزارش، مقاله، سرمقاله، عکس، طنز و کاریکاتور آثار پذیرفته می شود. آثار باید در فاصله ابتدای تیر ماه ۸۴ تا ۱۵ خردادماه ۸۵ به چاپ رسیده باشد و مهلت ارسال آثار ۳۰ خرداد ۸۵ خواهد بود.